

et. Det forekommer mig at være fuldstændig stemmende med Grundlovens Tanke, idet det ikke er de geografiske Grænser, der ere de afgørende, men hvorledes Folket er inddelt i Partier. Og det er jo det, der foregaar, naar man vil bruge Forholdstalsvalg ved denne Lejlighed. Jeg ser ikke uovervindelige Vanskeligheder ved Gennemførelsen af et saadant Forslag. Praktisk lader det sig efter de nyeste Fremskridt paa dette Omraade meget let gøre at vælge paa samme Dag over hele Landet, lad os sige alle 114 Folketingsmænd. Optællingen vil ganske vist næppe kunne foregaa paa samme Dag, naar den skulde foregaa samme Sted, hvilket jo var det ønskelige. Men det var ogsaa mindre væsentligt. Men lad os tænke os noget i Enkelthederne, hvorledes man vilde gaa frem, og jeg haaber, det vil komme til at staa temmelig klart, at de praktiske Vanskeligheder ikke vilde være store. Lad os antage, at et saadant Forslag skulde træde i Kraft nu i April Maaned. Da vilde jeg anbefale, at man først og fremmest holdt paa, at Kandidaterne fremdeles skulde stille sig. De fleste Medlemmer i Salen vilde stille sig og stille sig hver i sin Gruppe. Der havde man Begyndelsen til de Lister, hvorpaa der skulde stemmes. Saa var der nogle, der ikke vilde stille sig, og der var Vælgere, et større eller et mindre Antal — der skulde være bestemte Regler for det — der vilde opstille flere, og de bleve saa søjede til disse Lister. Saa havde man straks Arrangementet i Orden for saa vidt, og efter en vis Frist skulde naturligvis Listerne være saa vidt i Orden, at de kunde sendes ud fra en fælles Ledelse, som helst maatte have sit Sæde i Hovedstaden, saaledes at man paa ethvert Valgsted eller Mødested vidste Besked om, paa hvilke Kandidater der kunde stemmes. Jeg vender tilbage til det Forslag af Højremindretallet i Udvalget 1891—92, i hvilket det hedder: „Valgene skulle foregaa saaledes, at enhver Vælger stemmer i sin Kommune.“ Paa Valgstedet i enhver Kommune vil man have en Liste over Kandidaterne, paa hvilke der kan stemmes, og enhver Vælger vil da have sin fulde Frihed, Frihed i meget højere Forstand end for Dødblikket, thi det kan ikke kaldes Frihed, at der i en Valgkreds stiller sig 2, højest 3 Kandidater, meget sjældent flere, og Vælgeren er forpligtet til, hvis han overhovedet vil stemme, at give sin Stemme til en af disse tre. Det kan ikke i ret egentlig Forstand siges, at Vælgeren faar sin Repræsentant, thi det er muligt, at han er meget misfornøjet med alle de tre, der stille sig, men at han tidt stemmer paa en af dem, fordi han betragter det som det mindste af

to eller tre Onder. Hvis man derimod vil gennemføre det System, som jeg her omtaler, saa vilde jo Vælgeren have et overordentlig stort Udvalg, fuldstændig Frihed til at stemme paa en hvilken som helst af de mange, flere Hundrede, som ere opstillede, og som han havde Valget imellem. Naar der saa fra Kommunerne indsendtes Meddelelse til et fælles Sted, hvor Stemmerne skulle optælles, her i Kjøbenhavn, gjaldt det altsaa om først at skrive for hvert Navn paa disse i Forvejen bekendtgjorte Lister, hvor mange Stemmer enhver af Kandidaterne havde faaet. Det næste, der var at gøre, var at ordne paa hver Liste for sig Kandidaterne efter det Antal Stemmer, de havde faaet — De se altsaa, at man behøver ikke i Forvejen at ordne dem, det er en Fordel — og naar det var færdigt, saa at regne sammen, hvor mange Stemmer der var faldet paa enhver af Listerne. Saa har man de Forholdstal, der svare til det, der i meget mindre Maalestof foregaar her i Tinget, naar der vælges Udvalg, at man ved, hvor mange Stemmer der er faldet paa de forskellige Lister, og saa har man endelig tilsidst af fordele Kandidaterne i Forhold til de Stemmer, der ere faldne paa Listen. Det er det hele, det forstaas lettere nu, end man gjorde for nogle Aar siden, da vi ikke kendte denne Fordelingsmaade her i Folketinget, nu tror jeg at turde gøre mig Haab om at have noget mere Forstaaelse end tidligere. Det, der gør det saa vanskeligt at gøre den Slags Ting forstaaelige i en lovgivende Forsamling, er, at man ikke har en sort Table, hvorpaa man kan skrive med Kridt, i saa Tilfælde vilde det blive ganske anderledes anskueligt. Naar det erede Mindretal, som jeg stadig kommer tilbage til, har foreslaaet, at der skulde stemmes i hver Kommune for sig, saa maa jeg sige, at det er netop en demokratisk Foranstaltning. Nu er der mange Vælgere, der have langt til Valgstedet, som ikke selv have Heste og Vogn, og som derfor maa bede andre om at køre med dem, men det er ofte Tilfældet, at disse andre ikke høre til samme politiske Farve og derfor ikke gerne ville have dem til at køre med. Stemmer man i Kommunerne, er det overkommeligt for enhver, endogsaa for den fattigste Vælger, at komme til Valgstedet og afgive sin Stemme. Det er derfor, jeg har ment, at jeg ikke burde undlade at benytte denne Lejlighed, inden Sagen gaar videre, til endnu en Gang at pege paa en Ordning, som jeg tror, det var muligt at gennemføre i en temmelig nær Fremtid, og hvis Fler-tallet i denne Sag, som er sammensat af to lidt forskellige Grupper, kunde gaa med paa